

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN KOHKAEW CLUSTER UNDER RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

เดชฤทธิ์ ลือกกลาง¹ อารมณ จินดาพันธ์²

Received : July 19, 2026

Revised : August 2, 2026

Accepted : September 19, 2026

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และ 2) แนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา เป็นครูโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 159 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รองลงมา คือ ด้านติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2) แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีพหุแนวทาง ดังต่อไปนี้ (1) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรจัดให้มีการอบรม ในเรื่องของการประกันคุณภาพภายใน (2) การจัดทำเอกสารและสื่อเสนอแผนที่เข้าใจง่าย สรุปสาระสำคัญที่ช่วยให้คณะกรรมการเข้าใจเป้าหมาย กลยุทธ์ และผลลัพธ์ที่คาดหวังได้อย่างชัดเจน (3) การสร้างแรงจูงใจทั้งในรูปแบบของรางวัลหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รวมถึงจัดหาเครื่องมือ ทรัพยากร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครูและบุคลากร (4) การออกแบบเครื่องมือให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (5) สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีทักษะในการกรอก วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (6) กำหนดรูปแบบและโครงสร้างรายงานที่เป็นมาตรฐาน รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

This research aimed to : 1) investigate the current practices of internal quality assurance in schools under the Koh Kaew Group, affiliated with the Rayong Primary Educational Service Area Office 1, and 2) explore approaches for improving internal quality assurance in these schools. The samples consisted of 159 teachers from the Koh Kaew Group schools. The research instruments were a structured questionnaire and structured interviews. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis form structured interviews

The results revealed that :

1) The overall level of internal quality assurance implementation was high. The highest-rated aspect was the preparation of the self-assessment report, followed by monitoring operational results to develop schools in order to achieve quality in accordance with educational standards, and the lowest-rated aspect was implementation of the educational development plan of the schools, respectively.

2) The development of internal quality assurance can be enhanced through multiple approaches: (1) capacity building for staff through training and knowledge sharing, (2) preparation of clear and accessible presentation materials, such as infographics or summarized documents, (3) motivation and support systems, including rewards and conducive working environments, (4) tool design appropriate for each target group, (5) enhancing data literacy among staff, and (6) establishing standardized report formats for project evaluation.

Keywords : Internal Quality Assurance

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐมีสาระสำคัญในมาตรา 54 ว่าด้วยรัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวนี้อุดมด้วยคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ, น. 14)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มีสาระสำคัญใน มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น และในมาตรา 48 มีความสำคัญว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเสนอต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2562)

กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ในระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยแต่ละระดับมี 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของนักเรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 การจัดการประสบการณ์ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคตประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไปจำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, น. 4)

อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560 - 2579) ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 20 ปี โดยกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 - 2559 ที่ผ่านมามีจำนวนแรงงานที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังมีอยู่มาก จึงต้องเร่งดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และมีมาตรการต่าง ๆ ให้เด็กและประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทยให้เป็นการสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และสาเหตุอีกประการหนึ่ง คือ ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน O-NET ยังเป็นที่ไม่น่าพอใจความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเทียบกับประเทศทั่วโลกและในอาเซียน ยังอยู่ในระดับที่ต่ำนอกจากนี้ผลการพัฒนาด้าน

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่ต่ำ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษา มีค่อนข้างสูง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 มีผลการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา พ.ศ. 2565 เพื่อการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการพัฒนานักเรียน ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ทั่วถึงและคุณภาพตามศักยภาพที่เท่าเทียมการประกันคุณภาพการศึกษาจะช่วยเป็นหลักประกันให้ผู้เรียนและสังคมได้ มีความมั่นใจว่าจะได้รับการบริการจากสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดและเป็นการช่วยให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ สำหรับการประกันคุณภาพภายในนั้นหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่กระทำอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

จากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565 ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 114 แห่งสถานศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 37 แห่ง (ร้อยละ 32.45) ระดับดีเลิศจำนวน 67 แห่ง (ร้อยละ 58.77) และระดับดี จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 8.78) โดยมีผลประเมินแยกเป็นรายมาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มีระดับยอดเยี่ยมจำนวน 34 แห่ง (ร้อยละ 29.82) ระดับดีเลิศ จำนวน 61 แห่ง (ร้อยละ 53.51) และระดับดี จำนวน 19 แห่ง (ร้อยละ 16.68) มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีระดับยอดเยี่ยม จำนวน 51 แห่ง (ร้อยละ 44.73) ระดับดี จำนวน 55 แห่ง (ร้อยละ 48.25) และระดับดี จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 7.02) มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีระดับยอดเยี่ยม จำนวน 40 แห่ง (ร้อยละ 35.08) ระดับดีเลิศจำนวน 60 แห่ง (ร้อยละ 52.64) และระดับดี จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 12.28) (กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพป. สระบุรี เขต 1, 2565, น. 5) สะท้อนให้เห็นว่ายังมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีและดีเลิศ ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้ได้ระดับที่สูงขึ้น นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยมีความต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ว่ามีลักษณะที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด และผลจากการศึกษานี้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษาและทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในได้อย่างต่อเนื่องและเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมให้ดีขึ้น และสถานศึกษาสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดและสามารถตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 270 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 159 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งในแต่ละตัวแปรมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) ตัวแปรพื้นฐาน เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน
- 2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ประกอบด้วย 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) ด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเอง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 39 ข้อ ประกอบด้วย 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของเรนซิสไลเคอร์ท (Rensis Likert Method) วัดค่าระดับคะแนน โดยเรียงจากค่ามากที่สุดไปหาค่าน้อยที่สุดคือ 5, 4, 3, 2, 1 ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง คุณภาพงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง คุณภาพงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง คุณภาพงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง คุณภาพงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง คุณภาพงานประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ ระดับการศึกษา สถานที่ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1) ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษา มาสร้างเป็นเครื่องมือตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

2) สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยจากตัวแปรที่ต้องการศึกษาเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งเพื่อพิจารณาและตรวจสอบนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์

3) นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าตรงกัน ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดไม่ได้ตรงและ 0 เมื่อไม่แน่ใจ นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อรายการคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และนำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับสถานศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนวัดตาขัน โรงเรียนวัดบ้านค่าย และโรงเรียนวัดบ้านเก่า ซึ่งอยู่ในโรงเรียนกลุ่มบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

5) นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ (Cronbach, 1978, p. 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.908

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้ว จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

7) นำประเด็นคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านของแบบสอบถามมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบประเด็นสัมภาษณ์ก่อนและไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ถึงผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังครูโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 159 ฉบับ และแจ้งกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม

3) เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลไปดำเนินการวิเคราะห์และสรุปข้อมูล

4) ดำเนินการนำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ ตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
- 2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงข้อมูล ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
- 3) การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยหาความถี่ (frequency) และร้อยละ (Percentage)
- 4) การวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและโดยภาพรวมและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลตามแนวคิดของเบสท์ (Best W. John, 1997, p. 190) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 นำผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมุติฐานดังต่อไปนี้

1) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1) การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีของความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence : IOC)

1.2) การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1991)

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1) ความถี่ (frequency)

2.2) ร้อยละ (Percentage)

2.3) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.5) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

(n = 159)

	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	($\bar{X}$)	(S.D.)	ลำดับที่	ความหมาย
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.27	0.60	4	มาก
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.26	0.59	5	มาก
3	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.14	0.62	6	มาก
4	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.42	0.60	3	มาก
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.45	0.36	2	มาก
6	ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง	4.78	0.38	1	มากที่สุด
	รวม	4.36	0.45	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โดยเรียงลำดับด้านที่มากที่สุดคือ ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.38) รองลงมาคือ ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.36) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 2 ตารางสรุปประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ข้อ	ประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา	ค่าคะแนน
1	พัฒนาศักยภาพของบุคลากรจัดให้มีการอบรม หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการประกันคุณภาพภายใน	3
2	การจัดทำเอกสารและสื่อเสนอแผนที่เข้าใจง่าย สรุปสาระสำคัญเป็นรูปแบบ PowerPoint อินโฟกราฟิก หรือเอกสารย่อที่ช่วยให้คณะกรรมการเข้าใจเป้าหมาย กลยุทธ์ และผลลัพธ์ที่คาดหวังได้อย่างชัดเจน	3
3	สร้างแรงจูงใจและระบบสนับสนุน ให้กำลังใจ ยกย่องชมเชย การสร้างแรงจูงใจ ทั้งในรูปแบบของรางวัลหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รวมถึงจัดหาเครื่องมือ ทรัพยากร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครูและบุคลากร	3
4	การออกแบบเครื่องมือให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น แบบสอบถามสำหรับนักเรียนควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารควรเน้นคำถามปลายเปิดที่กระตุ้นการสะท้อนความคิดเห็นเชิงนโยบาย	3
5	สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีทักษะในการกรอก วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3
6	กำหนดรูปแบบและโครงสร้างรายงานที่เป็นมาตรฐาน รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม	3

จากตารางที่ 2 พบว่าประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเหมือนกันทั้ง 3 ท่าน ดังนี้ (1) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรจัดให้มีการอบรม หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการประกันคุณภาพภายใน (2) การจัดทำเอกสารและสื่อเสนอแผนที่เข้าใจง่าย สรุปสาระสำคัญเป็นรูปแบบ PowerPoint อินโฟกราฟิก หรือเอกสารย่อที่ช่วยให้คณะกรรมการเข้าใจเป้าหมาย กลยุทธ์ และผลลัพธ์ที่คาดหวังได้อย่างชัดเจน (3) สร้างแรงจูงใจและระบบสนับสนุน ให้กำลังใจ ยกย่องชมเชย การสร้างแรงจูงใจทั้งในรูปแบบของรางวัลหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รวมถึงจัดหาเครื่องมือ ทรัพยากร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครูและบุคลากร (4) การออกแบบเครื่องมือให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น แบบสอบถามสำหรับนักเรียนควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารควรเน้นคำถามปลายเปิดที่กระตุ้นการสะท้อนความคิดเห็นเชิงนโยบาย (5) สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีทักษะในการกรอก วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (6) กำหนดรูปแบบและโครงสร้างรายงานที่เป็นมาตรฐาน รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รองลงมา คือ ด้านติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 มีพหุแนวทาง ดังต่อไปนี้ (1) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรจัดให้มีการอบรม หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการประกันคุณภาพภายใน (2) การจัดทำเอกสารและสื่อเสนอแผนที่เข้าใจง่าย สรุปสาระสำคัญเป็นรูปแบบ PowerPoint อินโฟกราฟิก หรือเอกสารย่อที่ช่วยให้คณะกรรมการเข้าใจเป้าหมายกลยุทธ์ และผลลัพธ์ที่คาดหวังได้อย่างชัดเจน (3) สร้างแรงจูงใจและระบบสนับสนุน ให้กำลังใจ ยกย่องชมเชย การสร้างแรงจูงใจทั้งในรูปแบบของรางวัลหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รวมถึงจัดหาเครื่องมือ ทรัพยากร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครูและบุคลากร (4) การออกแบบเครื่องมือให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น แบบสอบถามสำหรับนักเรียนควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารควรเน้นคำถามปลายเปิดที่กระตุ้นการสะท้อนความคิดเห็นเชิงนโยบาย (5) สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีทักษะในการกรอก วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (6) กำหนดรูปแบบและโครงสร้างรายงานที่เป็นมาตรฐาน รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาได้นำผลการประเมินตนเองของปีที่ผ่านมา มาใช้กำหนดค่าเป้าหมายมาตรฐานการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ขณะเดียวกันสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กำกับติดตามการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยิ่งไปกว่านั้นสถานศึกษามีการกำหนดปฏิทินจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ในการติดตามผลการดำเนินงาน และท้ายที่สุดการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดที่ต้องพัฒนา เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร คงเรืองศรี (2561, น. 59) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับอุไร หัตถประดิษฐ์ (2560, น. 123) วิจัยเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของชุตินา วาริ วหา (2565, น. 58) วิจัยเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมาหะมะบาคอรี มาซอ (2564, น. 110) ศึกษาเรื่องการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีญา มานะวงศ์ (2564, น. 337) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขา มิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต สรุปลำดับต่อไปนี้ ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในที่เกิดขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีพหุแนวทาง ดังต่อไปนี้ (1) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรจัดให้มีการอบรม หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการประกันคุณภาพภายใน (2) การจัดทำเอกสารและสื่อเสนอแผนที่เข้าใจง่าย สรุปสาระสำคัญเป็นรูปแบบ PowerPoint อินโฟกราฟิก หรือเอกสารย่อที่ช่วยให้คณะกรรมการเข้าใจเป้าหมายกลยุทธ์ และผลลัพธ์ที่คาดหวังได้อย่างชัดเจน (3) สร้างแรงจูงใจและระบบสนับสนุนให้กำลังใจกองชมเชยการสร้างแรงจูงใจทั้งในรูปแบบของรางวัลหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงานรวมถึงจัดหาเครื่องมือทรัพยากร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครูและบุคลากร (4) การออกแบบเครื่องมือให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น แบบสอบถามสำหรับนักเรียนควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารควรเน้นคำถามปลายเปิดที่กระตุ้นการสะท้อนความคิดเห็นเชิงนโยบาย (5) สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีทักษะในการกรอก วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (6) กำหนดรูปแบบและโครงสร้างรายงานที่เป็นมาตรฐาน รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตติมา วารวิหา (2565, น. 63) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 มีหลากหลายแนวทางดังนี้ 1) ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้น กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง การทำงานร่วมกันของเพื่อนร่วมงาน พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน 2) จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี คุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความ แตกต่างและความหลากหลาย 3) การบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาการนำแผน ไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง 5) บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมี ส่วนร่วมในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อ ผลการ จัดการศึกษา 6) บริหารจัดการเกี่ยวกับ งานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียน 7) สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษา และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมทั้ง ประเมินผลการใช้และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของจินตนา วงษ์นาค (2564, น. 109) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนบ้านลำแดง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ โครงการ และกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกัน (3) การดำเนินการตามแผนที่กำหนด เช่น การกำหนดโครงการลงไปเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี (4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เช่น การสรุปข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดทำรายงานประจำปี และ (5) การรายงานผล เช่น การติดตามผล ข้อมูลย้อนกลับเพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับวิจัยของณัฐพล จันทร์พล (2564, น. 160) การพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปรากฏผลดังนี้ และจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 นำไปสู่การกำหนดแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย กิจกรรมหลัก 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐานและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ประกอบด้วย 1.1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 1.2) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การกำหนด แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 2.1) การจัดทำ

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.2) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2.3) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.4) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2.5) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 2.6) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเรียงลำดับความสำคัญตามลำดับชั้นความต้องการจำเป็น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ควรส่งเสริมการสร้างทีมงานที่เข้มแข็งผ่านกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพทีมงานอย่างสม่ำเสมอ เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการทำงานเป็นทีม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มครูหรือฝ่ายงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานร่วมกันและความเข้าใจในบทบาทของแต่ละคนในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระยองเขต 1 ผู้วิจัยสามารถนำมาสังเคราะห์เป็นโครงเพื่อใช้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาได้ ดังนี้

(1) โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการทำงานเป็นทีม

(2) โครงการร่วมคิด ร่วมทำ ทีมพัฒนางานประกันคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มโรงเรียนในเขตพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อหาแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หรือวัฒนธรรมองค์กร

3) เสนอให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อทดลองแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

4) ควรศึกษาผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสนับสนุนระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ.
- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561, 23 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 135. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน เอ็นเอ รัตนะเทรตติ้ง.
- จินตนา วงษ์นาค. (2564). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านลำแดงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- ชาธิพัชร์ ปทาน. (2566). *การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปรีชา ทรัพย์ย้อย. (2566). *การประกันคุณภาพภายในกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรีชญา มานะวงศ์. (2564). *การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พุทธิภา รงค์ประเสริฐกุล. (2566). *แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดบางหลวง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุเขาว์ หมั่นดี. (2564). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อดิศักดิ์ กำแพงแก้ว. (2566). *แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอเชียงของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4*. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- Agharuwhe A. Akiri. (2013). Effects of Teachers' Effectiveness on Students' Academic Performance in Public Secondary Schools; Delta State-Nigeria. *Journal of Educational and Social Research*, 3(3): 105.
- Best, J. W. (1970). *Research in Education*. New York: Prentice, Inc.
- Cronbach, L. J. (1978). *Essentials of psychological testing*. 3rd ed. New York.
- Likert, R. (1961). *New Patternt of Mangement*. New York : McGrawHill. Prentice-Hall.
- Loc Thi My Nguyen. (2021). Factors Affecting Successful Quality Assurance Implementation in Vietnamese Higher Education: A Qualitative Study. *The Qualitative Report 2021*. 26(2): 625-636.

- MacBeath, J. (2006). *School self-evaluation: Purpose, process and practice*. Routledge.
- Muhammad Azeem. (2012). Determinants of School Effectiveness: A study at Punjab Level. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(4): 242.
- Usman Yunusa Dangaraa, Madudili Geraldine Chinyere. (2021). Quality Assurance in Nigeria's Education System: Prospect and Challenges. *EduLine: Journal of Education and Learning Innovation*. 1(2): 76–83.